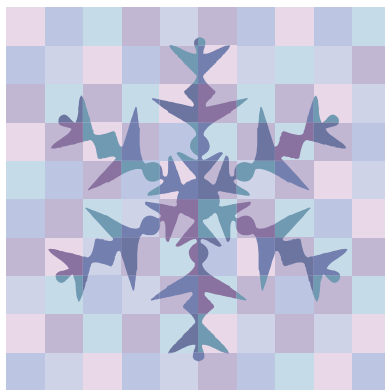

ΘΩΜΑ ΑΜΠΑΤΖΗ
ΔΑΣΚΑΛΟΥ

**Η ΑΡΧΑΙΑ ΒΕΡΓΗ
ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΠΑΤΣΙ**
(ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ)

ΣΕΡΡΕΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008

Η ΑΡΧΑΙΑ ΒΕΡΓΗ

Η αρχαία **Βέργη** απαντά σαν **Βέργη, Βέργα, Βέργον** ή **Βεργαίον**, στους αρχαίους συγγραφείς, στους φορολογικούς καταλόγους της αττικοδηλιακής συμμαχίας, στον κατάλογο των θεωροδόκων του Ασκληπείου της Επιδαύρου του **360** π.Χ. και σε μια επιγραφή των Φιλίππων του 3^{ου} αιώνα μ.Χ.

Υπάρχει ασάφεια και αντιφατικότητα των αρχαίων πηγών σχετικά με τη θέση της. Ο **Στράβων** αναφέρει ότι απέχει από την **Αμφίπολη** περίπου 200 στάδια (37 χλμ). Ο **Στέφανος Βυζάντιος** λέει ότι πρόκειται για **θρακική** πόλη της περιοχής της Αμφίπολης. Ο **Κλαύδιος Πτολεμαίος** τη θεωρεί πόλη της Οδομαντικής ενώ μερικοί κώδικές του την εντάσσουν στην **Βισαλία**. Ο **Ψευδο-Σκύμνος** αναφέρει ότι βρίσκεται «επί Στρυμόνος κατά μεσόγειον».

Η ίδια ασάφεια υπάρχει και στους χάρτες της αρχαίας Μακεδονίας που κυκλοφόρησαν διάφοροι ξένοι μελετητές και ερευνητές από το 1200 μέχρι το 1900. Σε πολλούς χάρτες όμως σημειώνεται στη θέση της σημερινής Βέργης, δηλαδή δίπλα σε παραπόταμο του Στρυμόνα και δυτικά αυτού.

Από τους νεώτερους ερευνητές αυτός που πρότεινε την ταύτιση της αρχαίας Βέργης με τη θέση «**Παλιοχώρι**» του χωριού **Κοπατσίου** ήταν όπως προαναφέραμε ο **Άγγλος** υπολοχαγός **F. Welch** το **1919**.

Η αρχαία **Βέργη** έγινε γνωστή από τον κωμικό **Αντιφάνη** που έγραψε τα «**Άπιστα**», εξ αιτίας του οποίου βγήκε η φράση «**βεργαΐζειν**» για τις τερατολογίες.

Η **Βέργη** έκοβε δικά της νομίσματα από το 475 – 356 π.Χ. που έμοιαζαν με τα θασιακά. Έφεραν την επιγραφή **ΒΕΡΓΑΙ** και **ΒΕΡΓΑΙΟΥ**.

Στο λόφο «Παλιοχώρι»(Παλιχώρι) υπάρχουν εκτεταμένα ερείπια. Έγινε συστηματική ανασκαφική έρευνα το 1983 και βρέθηκαν ερείπια της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου.

Το **1976** και το **1984** έγιναν σωστικές ανασκαφές στο αρχαίο νεκροταφείο στη θέση «**Μανιούσι**» και βρέθηκαν ευρήματα που καλύπτουν χρονική περίοδο από του τέλη του 5^{ου} αιώνα π.Χ. ως τα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια.

Αλλά και σε παλιότερες πηγές γίνεται μνεία για αρχαία αντικείμενα που βρέθηκαν στην περιοχή της **Βέργης**. Πρώτα ο **Π. Παπαγεωργίου**¹(1886) αναφέρει ότι στο **Κοπάτσι** βρέθηκαν επιγραφές με τα ονόματα «Μέστυλος», «Ασίδημος» και «Κούτιος».

Κατά καιρούς βρέθηκαν θησαυροί νομισμάτων των κλασικών , ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων, αγγεία, αγάλματα που βρίσκονται στα Μουσεία Σερρών και Καβάλας.

ΤΟΥΜΠΑ

Η **Τούμπα** είναι ένας πευκόφυτος λόφος δίπλα στον αρχαίο οικισμό της **Βέργης**. Οι κάτοικοι αναφέρουν ότι υπήρχαν δυο είσοδοι που οδηγούσαν στο εσωτερικό της **Τούμπας**. Η μια, ορατή μέχρι το 1980, ΝΔ και η άλλη Δ. Αναφέρονται κάποια περιστατικά για συγκεκριμένους κατοίκους που επιχείρησαν να μπουν στο εσωτερικό της από μια στοά και βρήκαν πόρτα σιδερένια, άλλοι νερό και άλλοι φίδια. Υπάρχει και η παράδοση ότι κάτω από την Τούμπα είναι θαμμένη μια εκκλησία και ότι υπάρχει ένα χρυσό φίδι.

Στην εφημερίδα «**ΝΙΓΡΙΤΑ**» (19-2-1933) γίνεται μνεία της Τούμπας από το δασοκόμο της περιοχής κ. **Μιχ. Μπλέτσα**. Συγκεκριμένα στο άρθρο του αναφέρονται τα εξής:

«Οι κάτοικοι της **Βέργης** ανησυχούν από τις διαδόσεις ότι στην τοποθεσία **Παλιοχώρι** (αρχαία **Βέργη**) υπάρχουν χρυσορυχεία της εποχής του **Μ. Αλεξάνδρου**. Προ καιρού ανακαλύφθηκε υπόνομος που οδηγεί υπόγεια στην αρχαία αυτή πόλη. Στον υπόνομο αυτό είχε εισέλθει κατά το έτος **1907** ο πατέρας του **Γεωργίου Κωστούδη**, ιερέως, αλλά μέχρι σ' ένα σημείο.

Μόλις προχώρησε 50-60 μ. βρέθηκε προ δυο διακλαδώσεων του υπονόμου, απ' τις οποίες η μια οδηγούσε στην αρχαία **Βέργη** και η άλλη σε μια τεχνητή τούμπα που ήταν μάλλον τάφος Βασιλιά ή Στρατηγού. Επειδή φοβήθηκε επέστρεψε . Έκτοτε κανείς δεν τόλμησε να ερευνήσει τον υπόνομο. Τελευταία κάποιοι άλλοι επιχείρησαν να τον εξερευνήσουν αλλά φαίνεται ότι ο υπόνομος έκλεισε από τους σεισμούς του 1912».

Οι αρχαιολόγοι δεν έδωσαν σημασία στην ύπαρξη των εισόδων. Υποστηρίζουν ότι στην επιφάνεια του λόφου υπήρχε προϊστορικός οικισμός της πρώιμης εποχής του χαλκού με συνέχεια ζωής στην ύστερη εποχή του

χαλκού και πιθανόν και στην πρώιμη εποχή του σιδήρου. (Χάιδω Κουκούλη-Χρυσανθάκη, αρχαιολόγος)

Πρόσφατα ανακαλύφθηκε και δεύτερος προϊστορικός οικισμός στην άλλη μεριά του **Κοπατσιανού** ποταμού, σε τοποθεσία συμμετρικά αντίθετη με αυτή της Τούμπας. Συγκεκριμένα βρίσκεται πάνω από το παλιό νταμάρι στην περιοχή «**Καράτας**».

ΤΟ ΚΟΠΑΤΣΙ ΚΑΙ Η ΝΕΩΤΕΡΗ ΒΕΡΓΗ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Το χωριό **Βέργη** βρίσκεται στη ΝΔ περιοχή των **Σερρών**, χτισμένο στους πρόποδες του όρους **Βερτίσκου**. Απέχει από τη Νιγρίτα 11 χμ. και από τις Σέρρες 25 χμ.

Γύρω από το χωριό βρίσκονται σε απόσταση από 2 ως 5 χμ. τα χωριά Νικόκλεια, Αγία Παρασκευή, Σησαμιά, Λυγαριά, Δημητρίτσι και Τριανταφυλλιές. Οι κάτοικοι τη **Βέργης** είχαν επικοινωνία και επαφές-ιδιαίτερα τα παλιά χρόνια - και με τα χωριά του όρους Βερτίσκου, Σοχό, Φλαμούρι, Βερτίσκο (Μπέρβα), Χωρούδα και Όσσα (Βισόκα).

Μέχρι το **1927** το χωριό ονομάζονταν **Κοπάτσι**. Στην κοινότητα **Κοπατσίου** υπάγονταν και οι τούρκικοι οικισμοί **Κοπάτς-ντερε** (κατοικούσαν **Κονιάρηδες** Τούρκοι), **Τζουμά-μαχαλάς**, **Μπαϊσιλί** και **Μαχμουτλί**.

Στην άκρη του χωριού, στη θέση «**Τζαμί**», υπήρχε μέχρι το 1923 τουρκομαχαλάς και δίπλα μαχαλάς με τουρκόγυφτους.

Το χωριό αναφέρεται για πρώτη φορά σε τουρκική απογραφή του **1466** με το όνομα **Κοπάτσι**.

Ο ιερέας της Νικόκλειας Αθανάσιος Οικονόμος αναφέρει 2 φορές το χωριό σε διπλότυπα με γάμους (**1880** και **1883**), με το όνομα «**Κοπάτζος**».

Το **1886** στους μητροπολιτικούς κώδικες που αναφέρει ο **Π. Παπαγεωργίου** στο βιβλίο του «*Αι Σέρραι και τα προάστια, τα περί τας Σέρρας και η μονή Ιωάννου του Προδρόμου*», το χωριό ονομάζεται «**Γκοπάτσι**».

Από το **1908** και μέχρι το **1927**, σ' όλες τις απογραφές το χωριό αναφέρεται σαν **Κοπάτσι**.

Το χωριό αναγνωρίστηκε επίσημα σαν **κοινότητα Κοπατσίου** με το **Β.Δ.** της **25-12-1919**, ΦΕΚ Α 2/1920. Μετονομάστηκε σε **κοινότητα Βέργης** με το Δ. της **28-12-1926** ΦΕΚ Α 7/1927.

Μέχρι το **1930** στην κοινότητα ανήκει και ο οικισμός **Τζουμά-Μαχαλά** και μέχρι το **1940** ο οικισμός **Κοπάτς-ντερέ**. Το **Κοπάτς-ντερέ** σήμερα είναι μια τοποθεσία αλλά το όνομά της μετεξελίχτηκε σε **Κουπάζ-ντερέ**.

Η μετονομασία του χωριού σε **Βέργη**, έγινε γιατί το **1918-19** ο Άγγλος **F. Welch** στα Βρετανικά Αρχεία **B.S.A.** και στο κεφάλαιο **Macedonia** δημοσίευσε άρθρο όπου ταύτισε τα ερείπια του **Παλαιοχωριού** που βρίσκονται Δ. του **Κοπατσίου** με την αρχαία **Βέργη** (ή **Βέργα**).

Ο **F. Welch** ήταν Άγγλος υπολοχαγός των αγγλικών μυστικών υπηρεσιών και κατά τη διάρκεια του **Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου (1916-18)** ήρθε στην περιοχή με τους Άγγλους στρατιώτες, αλλά αφιερώθηκε σε αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή της **Βέργης**, του **Αχινού** και του **Στρυμονικού**.

2. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ ΚΟΠΑΤΣΙ

Στα **τουρκικά** η λέξη **Κοπάτσι** δε σημαίνει τίποτα.

Ο φιλόλογος καθηγητής **Ευάγγ. Παπαθανασίου** υποστηρίζει ότι είναι λέξη ελληνική και προέρχεται από το ρήμα **κοπάζω** (**κοπάζει** ο άνεμος στην περιοχή). Πιθανόν να επηρεάστηκε από την παραφθορά της τοποθεσίας **Κοπάτς-ντερέ** σε **Κουπάζ-ντερέ**. **Κοπάτς-ντερέ** στα τουρκικά σημαίνει ρέμα του **Κοπατσίου**. Άρα ο οικισμός **Κοπάτσι** είναι αρχαιότερος του οικισμού **Κοπάτς-ντερέ**.

Ο γλωσσολόγος **Αλεξιάδης** υποστηρίζει ότι η λέξη είναι λατινική και ανήκει στην ίδια οικογένεια με τις λέξεις **κούπα** και **κιούπι**, η δε κατάληξη **-τσι** δείχνει αυτόν που κάνει ή πουλάει κάτι.

Στα σλάβικα **Kopati** σημαίνει σκάβω (**κοπάτσι** είναι αυτός που σκάβει, ο σκαφτιάς).

Στα βουλγάρικα **κοπάτσι** είναι ο **κασμάς**, η **σκαπάνη**. Σε χάρτες της Νομαρχίας Σερρών ο **Κουπατσινός** ποταμός αναφέρεται σαν «ρέμα **Σκαπάνη**» και το χωριό **Κοπάτς-ντερέ** σαν «ερείπια **Σκαπάνης**».

Στη Κοζάνη «**κοπατσερή**» λένε το σκαλιστήρι.

Στα βλάχικα, που είναι λατινογενής γλώσσα, **κοπάτσι** σημαίνει ξύλο, δέντρο, βελανιδιά. **Κουπατσιάρης** είναι ο ξυλοκόπος.

Στις περιοχές του Πάικου και των Γρεβενών **κουπάτσια** λένε τις χαμηλές βελανιδιές. Στα Γρεβενά τις μικρές βελανιδιές τις λένε και «**κλαδιά**» όπως και στη **Βέργη**.

Κουπατσιάρηδες ή **Κουπατσιαρέοι** λέγονται επίσης οι **Βλάχοι** των **πεδινών**. Στα βουνά των Γρεβενών σε χαμηλό υψόμετρο βρίσκονται τα **Κουπατσιοχώρια** σε αντίθεση με τα Βλαχοχώρια που βρίσκονται ψηλότερα.

Οι Βλάχοι (Αρομούνιοι) αποκαλούσαν **Κουπατσιάρηδες** τους κατοίκους των περισσότερων χωριών ανατολικά της Αβδέλλας, τα ρούχα των οποίων ήταν ίδια σχεδόν με των Βλάχων και τους οποίους θεωρούσαν σαν αρχαίους **Βλάχους εξελληνισμένους**. Στα δάση τους από βελανιδιές (**κουπάτσια**) δούλευαν οι ίδιοι κι απ' αυτό προήλθε το όνομά τους.

Στην Ήπειρο **κοπάτσε** λέγεται το κοντόξυλο και μεταφορικά ο ξυλοδαρμός. Στο Μέτσοβο οι Βλάχοι **κουπάτσια** λένε τις **βέργες** που κόβουν απ' το δάσος για να τις βάλουν στις φασολιές σαν στηρίγματα.

Αν οι πρώτοι κάτοικοι του **Κουπατσίου** γνώριζαν την βλάχικη γλώσσα κι αν ήξεραν ότι τα ερείπια στο **Παλιοχώρι** ήταν η αρχαία **Βέργη (Βέργα)** τότε η τελευταία εξήγηση ίσως είναι η πιο πιθανή.

Στη γλώσσα των τσιγγάνων (Ρομά) **κοπάτσι** είναι το **δέντρο**. Το χωριό είχε παλιά τσιγγάνους. Από παλιά επίσης δέσποζε στο χωριό ένα μεγάλο **καραγάτσι** που οι παππούδες μας το ονόμασαν «**Ψηλό Δέντρο**». Μπορεί λοιπόν εξαιτίας του Ψηλού Δέντρου να πήρε το χωριό το όνομα **Κοπάτσι**.

3. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Η εξέλιξη του πληθυσμού του χωριού και των οικισμών του έχει ως εξής:

1466 - Κοπάτσι	Οικογένειες χριστιανών.....	46
	Οικογένειες μουσουλμάνων.....	6
	Χήρες.....	9
	Ανύπαντροι.....	9

1886 - Γκοπάτσι.....	Χριστιανοί.....	300
	Τούρκοι.....	150
1908 - Κοπάτσι	Έλληνες Ορθόδοξοι.....	250
	Μουσουλμάνοι.....	75
Τζουμά-μαχαλά.....	«»	40
Μαχμουτλί.....	«»	140
Μπαϊσλί (Μπασασλί)..	«»	130
Κοπάτς-ντερέ.....	«»	160
1912 - Κοπάτσι.....	Έλληνες Ορθόδοξοι	334
	Μουσουλμάνοι.....	54
Μαχμουτλί.....	«»	290
Μπεασλί.....	«.»	271
Κοπάτς-ντερέ.....	«.»	133
1913 - Κοπάτσι.....	σύνολο	394
1915 (Αύγουστος) -Κοπάτσι.....	Έλληνες.....	410
	Έλληνες πρόσφυγες.....	62
	Μωαμεθανοί.....	52
Μαχμουτλί	Μωαμεθανοί.....	236
Μπεασλί.....	Έλληνες πρόσφυγες.....	140
Κοπάτς-ντερέ.....	Μωαμεθανοί.....	100
	Έλληνες.....	130
1920 - Κοπάτσι		481
Κοπάτς-ντερέ.....		148
1928 - Βέργη (Κοπάτσι).....		667
Κοπάτς-ντερέ.....		48
Παρχάρι (Τζουμά-μαχαλά).....		116

1930 - Βέργη	(σύνολο)..667
	Άρρενες.....366
Κοπάτς-ντερέ και Παρχάρι ...σύνολο....	184
	Άρρενες.....82
1940 - Βέργη	886
1951 - Βέργη	976
1961 - Βέργη	1168
1971 - Βέργη	1203
1981 - Βέργη	1155
1991 - Βέργη	1028
2001 – Βέργη	1279

4. ΚΑΤΟΙΚΟΙ-ΚΑΤΑΓΩΓΗ

Το χωριό μπορεί να αναφέρεται από τον 15^ο αιώνα αλλά οι ντόπιοι κάτοικοι πρέπει να εγκαταστάθηκαν εκεί το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα. Δηλαδή γύρω στα **1820** ή **1830** όταν, λόγω της επανάστασης του 1821, πολλοί Έλληνες μετακινήθηκαν σε άλλες περιοχές.

Μέχρι το **1850** λοιπόν το χωριό κατοικούνταν από τους απογόνους των πρώτων αποίκων που ήταν 30 περίπου στον αριθμό και κατάγονταν από τη **Θεσσαλία**, την **Ήπειρο**, τη **Χαλκιδική**, τη **Κοζάνη** και την **Κατερίνη**. Σ' αυτούς προστέθηκαν και άλλοι 9 το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, που ήρθαν σαν γαμπροί ή σαν νέοι άποικοι από τα γύρω χωριά (**Νικόκλεια**, **Σησαμιά**, **Δημητρίσι**, **Θολός**, **Σοχός**, **Απιδιές**).

Από το **1900** μέχρι το **1920** έρχονται άλλοι 4 γαμπροί από τα γύρω χωριά (**Δημητρίσι**, **Νικόκλεια**, **Σησαμιά**).

Στα **1913** έρχεται στο χωριό ο πρώτος πρόσφυγας απ' τον **Πόντο**, που λιποτάκτησε από τον τουρκικό στρατό όπου υπηρετούσε. Μετά από λίγο έρχεται και η οικογένειά του.

Στα **1918** εγκαθίστανται στο χωριό δυο οικογένειες από τη **Θράκη**.

Το **1923** φτάνουν στο χωριό **15** οικογένειες **προσφύγων** από τον **Πόντο**, τη **Θράκη** και τη **Μ. Ασία**. Την ίδια χρονιά οικογένειες προσφύγων εγκαθίστανται στα σπίτια των **Τούρκων** στο **Κοπάτς-ντερέ** και στον **Τζουμάμαχαλά**.

Την δεκαετία **1930-40** οι πρόσφυγες εγκαταλείπουν τα χωριά αυτά. Πέντε οικογένειες από το **Κοπάτς-ντερέ** μετακομίζουν στη **Βέργη**.

Το **1936** έρχεται από τις **Σέρρες** για να δουλέψει το νερόμυλο ένας πρόσφυγας και παραμένει στο χωριό.

Από το **1935-50** έρχονται στο χωριό 4 οικογένειες από τη **Μπέρβα (Βερτίσκο)** και τη **Χωρούδα**.

Τη δεκαετία **1940-50** εγκαθίστανται στο χωριό 2 οικογένειες προσφύγων (ποντιακής καταγωγής) από τη **Δράμα** και μια οικογένεια **Βλάχων** από τη **Βλάστη Κοζάνης**.

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΠΟΥ ΕΜΦΑΝΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΕΡΓΗΣ

1800-1850 - ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ

1. ΑρμουτσήςΧαλκιδική
2. Βαδέκας
3. Βλάχος Άγγελος.....
4. ΒούλτσιοςΉπειρος
5. Γιαμαλής
6. Γκαλέτσας.....
7. Δίγκας
8. ΖέππαςΘεσσαλία (ή Ήπειρος)
9. ΖιώγαςΉπειρος
10. Κασάπης
11. Καταρτζής.....
12. Κεχαγιάς
13. ΚουτούλαςΚοζάνη
14. Μαγγανάρης.....

15. ΜαλαμίδηςΚατερίνη
16. Μελισσάς Αθανάσιος
17. Μικρός.....
18. ΜουσιώνηςΘεσσαλία
19. Μπακούρας.....Χαλκιδική
20. Πανταζής.....
21. Παπασωτηρίου.....Ήπειρος
22. Πελτέκης.....
23. Πολυχροσιάδης.....
24. ΡίζοςΚρασιά (;)
25. Σεμιτζής.....
26. Τσιαμουρτζής.....
27. Τσιρώνας
28. ΤσούκαςΘεσσαλία (ή Σησαμιά)
29. Χαρισίου (Ιωαννίδης).....
30. Χουβαρδάς.....

ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΕΣ

1. Ο Ζέττας Κων/νος του Ηλία	μετονομάστηκε	Καστράνης
2. Ο Ζέττας Γεώργιος του Ηλία(ιερέας)	«.»	Παπαγεωργίου
3. Ο Παπασωτηρίου Ιωάννης του Αργυρίου	«.»	Αργυρόπουλος
4. Ο Δίγκας Χρήστος του Χαριστέ	«.»	Σαμαράς
5. Ο Κουτούλας Αθανάσιος	«.»	Κωστούδης
6. Ο Πανταζής Δημήτριος του Χρήστου	«.»	Σιάτρας
7. Ο Χαρισίου Σπύρος του Χριστοδούλου	«.»	Ιωαννίδης
8. Ο Κεχαγιάς Νικόλαος του Στεργίου	«.»	Χρυσάφης
9. Ο Κωστούδης Νέστωρ του Γεωργίου	«.»	Παπαχρήστου

Κατά μία εκδοχή αδέρφια ήταν και ο Πολυχροσιάδης με τον Μαλαμίδη.

1850-1900

1. ΑμπατζήςΘολός Σερρών
2. ΚαμάρηςΝικόκλεια
3. ΚαρράςΣησαμιά

- 4.ΜατζιάρηςΣησαμιά
- 5.Μήτιος.....Σησαμιά
- 6.Μίχος.....Δημητρίτσι
- 7.Μπουτσιούκης.....Σοχός
- 8.Πετρίδης(Δανιήλ).....Απιδιές
- 9.Χατζής.....Μπέρβα(Βερτίσκος)

1900-1920

- 1.Γκάργκαλης.....Δημητρίτσι
- 2.Δεσπούδης Άγγελος.....Νικόκλεια
- 3.Δεσπούδης Παναγιώτης.....Νικόκλεια
- 4.ΜπεκιάρηςΣησαμιά
- 5.Μαλίτας.....Σησαμιά

1913

- 1.Θωμαΐδης Γεώργιος.....Σεμπέν Καραϊσάρ-Κερασούντα Πόντου

1918

- 1.Βουδούρης Γεώργιος.....Θράκη
- 2.Τουλούπης Γεώργιος.....Θράκη

1922

- 1.Ανδρεάδης.....Θράκη
- 2.Βασιλειάδης.....
- 3.Γεωργιάδης (Γεωργίου).....
- 4.Γιορμπαλίδης.....Σεμπέν Καραϊσάρ
- 5.Γκογκάκης40 Εκκλησιές -Θράκη
- 6.Θωμαΐδης ΑβραάμΣεμπέν Καραϊσάρ και Αϊβαλί
- 7.ΚαλλιντερίδηςΚαρά-Τζιορέν
- 8.Καμπουρίδης.....Καραϊσάρ
- 9.ΚαρατζίδηςΜπούγαλι-Γούρπαγλι
- 10.Κουτσουγιάννης.....40 Εκκλησιές
- 11.Ραφαηλίδης.....Καράϊσάρ

- 12.Ρηγινός.....Σμύρνη
 13.Τσιακίρης.....Ραιδεστός-Θράκη
 14.Τσακμάκης (Τσακμακίδης).....Γαλίανα
 15.Χαραλαμπίδης.....

Ο Καρατζίδης Χαράλαμπος, αδερφός του Αναστάσιου και του Γεώργιου Καρατζίδα, μετονομάστηκε Τσιαουσίδης.

1930-1940 - ΑΠΟ ΚΟΠΑΤΣ-ΝΤΕΡΕ

- 1.Ιωαννίδης Κυριάκος.....Άγκυρα
 2.Καλαϊτζίδης.....Ούρτογλου Σουγκουρλού
 3.Παπαδόπουλος Παναγιώτης....
 4.Παπαδόπουλος Κων/νος.....Ούρτογλου-Άγκυρα
 5.Ιωσηφίδης.....

1930

- 1.Μαραβελάκης.....Άγιος Νικόλαος Κρήτης

1936

- 1.Αβραμίδης Νικόλαος.....Εσκή Σεχίρ και Κίος

1935-1940 - ΑΠΟ ΧΩΡΟΥΔΑ ΚΑΙ ΒΕΡΤΙΣΚΟ

- 1.Βλάχος
 2.Κουταλάς
 3.Μιχαλούδης
 4.Σαμαράς

1940-1950

- 1.Καπαθανασίου (Αθανασιάδης).....Σαμψούντα-Τραπεζούντα
 2.Γκουμαλάτσου.....Θράκη (Σάμος)
 3.Λότσιος.....Βλάστη Κοζάνης
 4.Σταθόπουλος.....Πελοπόννησος
 5.Παρασκευόπουλος.....Πελοπόννησος
 6.Κλέοντας.....Ίσιωμα Κιλκίς

7.Δαλαμπούρας.....Θράκη

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Από τη Βέργη (Κοπάτσι) κατάγονταν ο ηγούμενος της Ιεράς Μονής Προδρόμου Σερρών **Δαμασκηνός** που ηγεμόνευσε κατά τα έτη **1807-1824**.

Στη Βέργη γεννήθηκε και μεγάλωσε ο δρομέας μεγάλων αποστάσεων **Αθανάσιος Μπεκιάρης (1906-1956)**.

Στο **Σχολείο της Βέργης** υπηρέτησαν μεταξύ άλλων ο **Ζέττας Κων/νος** (1895-96, 1898-1900), και η μακεδονομάχισσα δασκάλα **Φωτεινή Αλατά - Παπαδημητρίου** (1921-1924).

Ο Ζέττας Κων/νος ήταν Βεργιώτης και ίδρυσε στο χωριό Ευαγγελική Εκκλησία, την πρώτη Ευαγγελική Εκκλησία στην περιφέρεια της Βισαλτίας. Η Φωτεινή Παπαδημητρίου είχε συγγένεια στο χωριό με την οικογένεια του **Τσιρώνα**.

Συγγενείς είχε επίσης στη Βέργη και ο μακεδονομάχος καπετάν **Ζέρβας ή Δούκας Δούκας**, τους οποίους και επισκέφτονταν. Συγκεκριμένα η θεία του **Ζωγραφίνα** είχε νυμφευτεί (ήταν β' γάμος) το **1882**, τον Βεργιώτη **Μελισσά Αθανάσιο**.

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

Το χωριό ήταν χτισμένο με ιδιόμορφο τρόπο. Όλα τα σπίτια ήταν χτισμένα γύρω από την πλατεία κολλημένα μεταξύ τους έτσι ώστε να σχηματίζουν προς τα έξω ένα τείχος χωρίς πόρτες. Σ' όλο τον οικισμό υπήρχαν δυο πύλες, μια προς Ανατολάς και μια προς Δυσμάς. Μέσα στην πλατεία μαζεύονταν κάθε βράδυ όλα τα μεγάλα ζώα του χωριού που έβωσκαν στα λιβάδια και έπειτα οι πύλες έκλειναν.

Πολλά οικόπεδα ήταν μακρόστενα. Πόρτες (καπιτζίκια) ανοίχτηκαν στον έξω τοίχο των σπιτιών τη διετία 1916-18 από τους Άγγλους που εγκαταστάθηκαν στο χωριό λόγω του Α' Παγκόσμιου Πολέμου, αφού πρώτα ανάγκασαν τους κατοίκους να καταφύγουν σε χωριά του όρους Βερτίσκου.

Οι πρόσφυγες που άρχισαν να έρχονται από το 1912 εγκαταστάθηκαν στο γυφτομαχαλά, ΒΔ του χωριού, που εγκαταλείφτηκε από τους πρώτους

κατοίκους του. Άλλοι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στα τουρκοχώρια Κοπάτς-ντερε και Τζουμά-μαχαλά.

Το 1930 το κράτος επεκτείνει το πολεοδομικό σχέδιο του χωριού ΝΔ μέχρι το ύψωμα Μανιούσι και χαράσσει νέους μοντέρνους δρόμους. Όσα απ' τα νέα οικόπεδα είναι κοινόχρηστα τα διανέμει σε ακτήμονες του χωριού και δυο τετράγωνα σε πρόσφυγες. Σε 13 οικόπεδα χτίζονται μικρά σπίτια για πρόσφυγες.

Το 1959 γίνεται επέκταση του σχεδίου προς τα Β του χωριού, όπου υπήρχε μεράς (λιβάδι) και δίνονται οικόπεδα σε δικαιούχους.

Το 1990 γίνεται νέα επέκταση του σχεδίου που περιελάμβανε ιδιοκτησίες και κοινόχρηστα οικόπεδα που χορηγήθηκαν σε νέους δικαιούχους.

ΣΧΟΛΕΙΟ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχολείο λειτουργούσε στη **Βέργη** από το **1880** με 25 μαθητές. Στεγάζονταν σε οίκημα στην αυλή της εκκλησίας κι αργότερα σε αίθουσα του Κοινοτικού Γραφείου.

Το έτος **1928** χτίζεται καινούριο διτάξιο σχολείο σε οικόπεδο 3.000 τ.μ. που παραχωρήθηκε από τον Βεργιώτη Ιωαννίδη Σπύρο. Για την ανέγερση του διδακτηρίου συμμετείχαν οικονομικά:

Το κράτος με ποσοστό	26 %
Η Κοινότητα με ποσοστό	14 %
Οι κάτοικοι του χωριού με ποσοστό	60 %

Οι κάτοικοι του χωριού συμμετείχαν ακόμα και στο χτίσιμο του Σχολείου με προσωπική εργασία .

Το **1958** (Φεβρουάριος) το Σχολείο αυτό καταστρέφεται από πυρκαγιά και το **1960** παραδίδεται το καινούριο τετρατάξιο Σχολείο που υπάρχει μέχρι σήμερα. Η συμμετοχή στις δαπάνες του Σχολείου αυτού είχε ως εξής:

Νομαρχιακό Ταμείο	305.000 δρχ
Κρατική Αρωγή	50.000 δρχ
Κοινότητα Βέργης	235.000 δρχ
ΣΥΝΟΛΟ	590.000 δρχ

ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΒΕΡΓΗΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΤΗ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΗΣΕ	ΚΑΤΑΓΩΓΗ
1	Ζέπτας Κων/νος	1895-96,1898-1900	Βέργη
2	Πέτρου Απόστολος	1910-11	
3	Κουταρίδης Βάκης	1911-12	Σιδηρόκαστρο
4	Χρυσομάλλης Κων/νος		
5	Παπαδημητρίου Φωτεινή	1921-24	Σέρρες
6	Μητακίδου Ευλαμπία	1926-33	
7	Χαραλαμπίδης Χαράλαμπος	1929-36	Πόντος
8	Ψαρρού Ελένη	1933-36	
9	Λιντοβόης Σωτήριος Z1	1936-44	Κέρκυρα
10	Γραμμένου Μαρίκα Z1	1937-46	Κέρκυρα
11	Λιάπης Βασίλειος	1946-49	Μαντινεία
12	Πατρικίου Μαρία	1947-50	Πύργος
13	Πατρικίου Νιόνια		Πύργος
14	Καχτίση Ελένη	1949-50	Βαρθολομιό Ηλείας
15	Δρακοπούλου Πανωραία	1949	
16	Θωμαΐδης Γεώργιος	1950	
17	Πατίκα Αγγελική	1950-51	Πάτρα
18	Μπίσκας Ιωάννης (κοινοτικός)	1950-51	Δημητρίτσι
19	Θαλασσινός Ευάγγελος	1951-52	Ηράκλειο Κρήτης
20	Χατζητόλιου Όλγα (κοιν.)	1951-52	Νιγρίτα
21	Σταθόπουλος Κίμων	1952-53	Πράσινη Γορτυνίας
22	Παναρίτου Ευαγγελία	1952-54	Καταβόθρα Λακωνίας
23	Καταρτζής Πασχάλης Z2	1953-63	Λυγαριά
24	Δεσύλλα Ασήμω Z2	1953-63	
25	Πελτέκης Αθανάσιος (κοιν.)	1955-56	Βέργη
26	Πανταζής Ηλίας (κοιν.)	1955-56	Βέργη
27	Λιόλια Πασχαλίνα Z3	1957-64	Τερπνή
28	Δημητριάδης Βασίλειος Z3	1963-68	Δημητρίτσι
29	Χατζηευσταθίου Ευριδίκη Z4	1963-75	Δημητρίτσι
30	Λώτης Δημήτριος Z4	1964-75	Αηδονοχώρι
31	Καλαμπαλίκας Νίκος	1965-66	Νιγρίτα
32	Στρατάκης Ανδρέας	1966-68	Ηράκλειο
33	Μητρόπουλος Ιωάννης	1966-69	Τρίπολη
34	Χαραλάμπους Λάζαρος Z5	1968	
35	Μαρκάδα Ευδοκία Z5	1968-69	Άγιο Πνεύμα
36	Αποστολάκης Νικόλαος	1968-69	Μυλοπόταμος
37	Καρβούνης Χρυσόστομος Z6	1969-75	Γιάννινα
38	Μακρή Ευγενία	1969-73	
39	Ζαβαλιάδης Άλκης	1971-72	
40	Αξιωμακάρου Αμερισούδα	1972-74	Αγιάσος
41	Σταθάκη Μαρία	1972-73	

42	Καλαϊτζής Χρήστος	1973-75	Τριανταφυλλιά	
43	Μαυρουδή Φανή	1973-74		
44	Πατεράκης Γεώργιος Z7	1974-77	Ιεράπετρα	
45	Κωνσταντουράκη Χρυσή Z7	1974-76		
46	Τσιούλος Κων/νος	1975-76		
47	Κρίβου Αικατερίνη	1975-77		
48	Ζιάκας Βασίλειος Z8	1976-82	Γιάννενα	
49	Σίτου Βαρβάρα Z8	1976-82	Γιάννενα	
50	Καραποστόλου Χρήστος	1976-77	Μαυρούδα	
51	Παπάς Χρήστος Z9	1976-78	Ήπειρος	
52	Τσέλιου Μελπομένη Z9	1977-82	Νιγρίτα	
53	Καφετζή Στυλιανή	1977-78		
54	Τσιμπήρης Αναστάσιος	1977-78	Σκοτούσα	
55	Παντράκης Χρήστος Z10	1978-87	Λυγαριά	
56	Καρρά Ευαγγελία	1979-85	Βέργη	
57	Καλπακίδης Σωκράτης	1981-82	Ψυχικό	
58	Εκλεκτού Αναστασία Z10	1981-88	Δημητρίτσι	
59	Ζαρίμπας Κων/νος Z11	1982-86	Τερπνή	
60	Νούλης Πασχάλης Z12	1982-83	Τερπνή	
61	Μυρίσκου Τασούλα Z12	1982-83	Νιγρίτα	
62	Χατζηκυριάκου Τασούλα Z11	1983-86	Δράμα	
63	Αμπατζής Θωμάς Z13	1983-84, 1987-94	Βέργη	
64	Λιόλιας Γεώργιος Z14	1984-90	Τερπνή	
65	Καριεντίδου Άννα	1984-85	Πολύκαστρο	
66	Λυμπερίδου Αναστασία	1984-85	Ορεστιάδα	
67	Πισπιδίκη Δήμητρα	1985-86		
68	Παπαδημητρίου Αθανάσιος	1986-87	Σησαμιά	
69	Δρογαλάς Αθανάσιος	1986-87	Νιγρίτα	
70	Καντζιούρας Παναγιώτης	1987-88	Νιγρίτα	
71	Αδάμου Κων/νιά Z13	1988-94	Σέρρες	
72	Χατζηκύρκου Ιωάννα	1988-90	Αλιστράτη	
73	Τζιγιέρας Παναγιώτης	1988-89, 1997-98	Νέος Σκοπός	
74	Παγιατάκη Αλέκα	1989-90	Θεσ/νίκη	
75	Αθανασίου Αναστάσιος	1990-91	Θεσ/νίκη	
76	Φανερωμένος Ιωάννης	1990-94, 1996-97	Νιγρίτα	
77	Γιαπής Βασίλειος	1991-92	Σέρρες	
78	Διαμαντή Βαΐα	1992-93	Τερπνή	
79	Φοινικιανάκης Δημήτριος Z15	1993-97	Κρήτη	
80	Μπουφίδου Ελένη	1993-94	Τερπνή	
81	Μουλαράς Παναγιώτης Z16	1994-95		
82	Μαρχαβίλα Δέσποινα Z16	1994-95	Νιγρίτα	
83	Λιάτσα Δήμητρα	1994-95	Νιγρίτα	
84	Ηλιάδου Παναγιώτα	1995-1999	Δράμα	
85	Τσούκας Νικόλαος	1995-96, 2000-05	Βέργη	
86	Κύρου Θωμαΐς	1995-96		
87	Λυγγερίδης Ηλίας	1997-98, 1999-01	Δημητρίτσι	
88	Σιδερά Ζωή	1997-98		
89	Νικησιανλή Αικατερίνη	1997-98	Ροδολίβος	

90	Γκουτσιδης Αντώνιος	1999-2000		
91	Ουντζούδη Αναστασία	1999-2000	Σκούταρι	
92	Σαραϊδάρη Βασιλική	2001-02		
93	Δάρατζης Δημήτριος	2002-03,2004-07	Αγία Παρασκευή	
94	Μπουγιάλα Ζωή	2003-04		
95	Τασάκου Αναστασία	2003-04		
96	Κοκκινίδης Ανέστης	2003-04		
97	Τσιόλα Βασιλική	2004-05	Σέρρες	
98	Νότου Στέλα	2004-05	Σιτοχώρι	
99	Γιούργα Σοφία	2005-06	Γιάννινα	
100	Καραλής Απόστολος	2005-08	Πεθελινός	
101	Μπούτας Χρήστος	2006-08	Κ. Καμήλα	
102	Τσακiriδου Ασημένια	2007-08	Κωνσταντινάτο	

	ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΙ			
1	Χατζηδημητρίου Μαριάνθη	1969-70	Κήποι Σουφλίου	
2	Αποστολοπούλου Γεωργία Z6	1970-73	Γιάννινα	
3	Γιαπουντζίδου Ελένη	1973-85,1990-93	Καβάλα	
4	Πενίρη	1976-77	Μαυροθάλασσα	
5	Γρηγορέλη Άννα	1979-80		
6	Αθανασιάδου Αθανασία	1980-81	Θεσ/νίκη	
7	Γουλιαρίτου Βάσω	1982-87	Νιγρίτα	
8	Στοιΐση Θεοδώρα Z14	1983-84	Γιαννιτσά	
9	Αναστασιάδου Ευστρατία	1985-90	Γιαννιτσά	
10	Λαζόγκα Βασιλική Z15	1993-2004	Νιγρίτα	
11	Ρατκίδου Φωτεινή	2004-2006		
12	Παπαδοπούλου Ελένη	2006-08	Σέρρες	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Z1, Z2...: Ζευγάρι δασκάλων

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΒΕΡΓΗΣ

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ
1944-45	123	1975-76	179
1945-46	146	1976-77	174
1946-47*	189	1977-78	156
1947-48*	186	1978-79	148

1948-49	134	1979-80	138
1949-50	156	1980-81	125
1950-51	152	1981-82	125
1951-52	162	1982-83	125
1952-53	153	1983-84	116
1953-54	166	1984-85	107
1954-55	186	1985-86	103
1955-56	180	1986-87	97
1956-57	173	1987-88	89
1957-58	160	1988-89	80
1958-59	159	1989-90	79
1959-60	156	1990-91	69
1960-61	156	1991-92	56
1961-62	164	1992-93	54
1962-63	169	1993-94	45
1963-64	170	1994-95	43
1964-65	185	1995-96	41
1965-66	181	1996-97	42
1966-67	172	1997-98	36
1967-68	164	1998-99	30
1968-69	158	1999-2000	26
1969-70	155	2000-01	24
1970-71	163	2001-02	20
1971-72	159	2002-03	23
1972-73	164	2003-04*	33
1973-74	178	2004-05	28
1974-75	183	2005-06	23

- Κατά τα σχολικά έτη 1946-47 και 1947-48 φοιτούσαν στο Δημ. Σχολείο Βέργης πολλά παιδιά από τη Νικόκλεια, όπου το σχολείο είχε κλείσει λόγω του ανταρτοπολέμου.
- Κατά το σχολ. έτος 2003-04 έγινε η συγχώνευση του Δημ. Σχολείου Σησαμιάς με το Σχολείο της Βέργης και έχουμε μια μικρή αύξηση του δυναμικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Αρχείο Δημοτικού Σχολείου Βέργης
- 2.Β.Σ.Α.-Macedonia –Αθήνα 1918-19
- 3.Ευάγγελου Παπαθανασίου-*Η ιστορία της επαρχίας Βισαλτίας*
- 4.Εφημερίδα «ΝΙΓΡΙΤΑ», 19-2-1933
- 5.Ιωάννη Πετρόφ-*Ατλαντας της Μακεδονίας*-1903

6. Πανσερραϊκό Ημερολόγιο- Κοταμανίδη
7. Π. Παπαγεωργίου- Οι Σέρρες και τα προάστιά της

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ για την πολύτιμη συνεργασία τους:

1. **Μπάκα Ιωάννη**, θεολόγο-ερευνητή
2. **Ρίζο Αθανάσιο**, δικηγόρο
3. **Ρίζο Παναγιώτη**, αρχαιοφύλακα
4. **Ταχινόσλη Νικόλαο**, φιλόλογο-ερευνητή.

Πολύτιμες ήταν επίσης και οι μαρτυρίες (προφορικές και γραπτές) των αποθανόντων πια γερόντων:

1. **Αμπατζή Στέργιου**
2. **Ζέττα Γεωργίου** του Κων/νου
3. **Καρρά Απόστολου**
4. **Ρίζου Ιωάννη** του Αθανασίου

Ευχαριστώ ακόμα όσους συγχωριανούς μου βοήθησαν να συνταχτεί το παρόν φυλλάδιο με τις πληροφορίες και τις μαρτυρίες τους.

Αμπατζής Θωμάς

Κομνηνών 26 – ΣΕΡΡΕΣ

T.K. : 62125

ΤΗΛ . : 2321059617

KIN. : 6978005744

E-MAIL: ampatzis@sch.gr